

نهاد ناظر بر

مؤسسات حسابرسی

در اروپا و کشور اتریش

حمیدرضا کیهانی

مقدمه

از تاریخ ۱۷ ژوئن سال ۲۰۱۶ و پس از اجرای قانون «اصلاح حسابرسی»^۱ تغییرات زیادی در نهاد ناظر بر اشخاص و مؤسسات حسابرسی موجود در ۲۸ کشور عضو اتحادیه‌ی اروپا به وجود آمد. در همین زمینه، نهاد ناظر بر اشخاص و مؤسسات حسابرسی در اروپا (EAOB)^۲ در نوامبر ۲۰۱۶ آخرین جلسه‌ی خود را برگزار و در ژوئیه‌ی ۲۰۱۶ به CEAOB^۳ تغییر یافت. در ادامه، توضیحاتی درباره‌ی این نهاد ارائه می‌شود.

۱- کمیته‌ی نظارت بر نهادهای ناظر بر حسابرسی در اروپا (CEAOB)

CEAOB کمیته‌ای است که برای همکاری و تقویت و هماهنگی بین نهادهای ناظر بر حسابرسی در سطح کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا تشکیل شده است. پس از تأسیس نهاد مذکور یکی از اهداف اصلی قانون «اصلاح حسابرسی» تحقق یافت.

۲- ترکیب اعضای کمیته

این کمیته متشکل از نمایندگان سطح بالای نهادهای ناظر بر حسابرسی کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا است. همچنین سازمان بورس اوراق بهادار بازارهای اروپا (ESMA)^۴ نیز به صورت عضو بدون حق رأی و اداره‌ی بانکی اروپا (EBA)^۵ و سازمان بیمه و بازنشستگی حرفه‌ای اروپا (EIOPA)^۶ نیز در

این کمیته به عنوان ناظر حضور دارند.

هم اکنون اعضای این نهاد به تعداد کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا شامل ۲۸ عضو و رئیس این کمیته، رئیس نهاد ناظر بر حسابرسی کشور آلمان است.

۳- زیر گروه‌های کمیته (CEAOB)

۳-۱- زیر گروه رعایت بند (C) قانون «اصلاح حسابرسی»

۳-۲- زیر گروه استانداردهای بین‌المللی حسابرسی

۳-۳- زیر گروه بازرسی

۳-۴- زیر گروه نظارت بر بازار

۳-۵- زیر گروه حسن انجام مقررات جدید حسابرسی

۴- اهداف کمیته (CEAOB)

اهداف استراتژیک کمیته، بهبود کیفیت حسابرسی و اتکا به گزارش‌های حسابرسی از طریق اعمال فعالیت‌های زیر است:

۴-۱- ایجاد همکاری و انسجام بین نهادهای ناظر حسابرسی

یکی از اهداف کمیته‌ی یادشده تسهیل در جهت تبادل اطلاعات، ارتباطات و همکاری بین نهادهای ناظر و مؤسسات حسابرسی و شبکه‌های ارتباطی بین آن‌ها است.

۴-۲- کمک به تهیه‌ی دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها و ارائه‌ی مشاوره به کمیسیون اروپا (EC)^۷ و نهادهای ناظر

در راستای اجرای آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های حسابرسی جدید (قانون

اصلاح حسابرسی) این کمیته به کمیسیون اروپا و نهادهای ناظر در کشورهای اروپایی برای رسیدن به رویکرد مشترک، رهنمودهایی در خصوص کاربرد عملی دستورالعمل‌ها و مقررات حسابرسی، به‌ویژه در ارتباط با استقلال حسابرس ارائه می‌دهد. همچنین گروه فرعی «استانداردهای بین‌المللی حسابرسی» موارد فنی استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و وجوه اشتراک و افتراق آن را با استانداردهای حسابرسی اروپا به CEAOB گزارش، و از طریق این کمیته به نهادهای ناظر منتقل می‌کند می‌یابد.

۴-۳- برقراری ارتباط بین تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابرسی با نهادهای ناظر، مؤسسات و سرمایه‌گذاران

این کمیته از طریق گروه فرعی «استانداردهای بین‌المللی حسابرسی»، به صورت منظم و مداوم با هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی (IAASB)^۸ و هیأت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای حسابداران (IESBA)^۹ در ارتباط بوده و درباره‌ی نتایج حاصل از اجرای استانداردهای مرتبط با حسابرسی با آن‌ها گفت‌وگو می‌کند. بسیاری از اعضای کمیته CEAOB عضو نهاد (IFIAR)^{۱۰} نیز بوده و به صورت مداوم با آن در ارتباط‌اند.

۴-۴- نظارت بر بازار، کیفیت گزارش‌های حسابرسی و عملکرد کمیته‌های حسابرسی کمیته‌ی CEAOB بر بازار حرفه‌ی

۸- کمیته‌ی کنترل کیفیت (QCC)^{۱۶}

کمیته‌ی کنترل کیفیت، نهاد مشاوره‌ای AOBA است. این کمیته متشکل از هفت عضو اصلی و هفت عضو علی‌البدل می‌باشد که اتاق مشاوران و حساب‌رسان مالیاتی (CTAA) چهار عضو را که حداقل سه نفر از آن‌ها باید حسابدار رسمی باشند معرفی و فدراسیون انجمن‌های تعاونی و انجمن حساب‌رسانان مالیاتی نیز با همکاری یکدیگر سه عضو دیگر را معرفی می‌کنند که حداقل دو نفر از آن‌ها باید حسابدار رسمی باشند.

این افراد توسط هیأت نظارت برای یک دوره‌ی چهار ساله منصوب می‌شوند.

این کمیته، مؤسسات حساب‌رسان دارای کیفیت بالا را به AOBA معرفی و همچنین مؤسساتی را که کیفیت پایینی دارند به منظور ابطال مجوز به AOBA ارجاع می‌دهد.

۹- منابع مالی (بودجه) AOBA

حساب‌رسان قانونی (Statutory Auditoris) و مؤسسات حساب‌رسان رسمی براساس میزان حق‌الزحمه‌ی حساب‌رسان‌های انجام شده بر شرکت‌های عمومی (PIE) طی مدت یک‌سال و همچنین انجمن‌های حرفه‌ای حساب‌رسان و دولت اتریش وظیفه پوشش بودجه‌ی مصوب AOBA را برعهده دارند.

۱۰- شفافیت

AOBA کلیه‌ی اطلاعات زیر را در سایت خود منتشر می‌کند:

- گزارش فعالیت سالیانه
- گزارش بودجه و صورت‌های مالی حساب‌رسان شده
- توضیحاتی در خصوص قوانین مورد عمل در کشور اتریش و اروپا
- اطلاعات عمومی در خصوص بازارهای داخلی

۱۱- حوزه‌ی فعالیت‌های نهاد ناظر

مسئولیت‌های AOBA شامل موارد زیر می‌شود:

- تأیید عضویت حساب‌رسان قانونی و مؤسسات حساب‌رسان
- تصویب دستورالعمل‌های حرفه‌ای،

وزیر امور اقتصادی و دارایی و خود شامل دو نهاد حرفه‌ای است:

- اتاق مشاوران مالیاتی و حساب‌رسان (CTAA)^{۱۷}

- جامعه‌ی حسابداران رسمی اتریش (IACPA)^{۱۸}

۷- اعضای نهاد ناظر

هیأت حاکم بر AOBA، متشکل از هیأت‌مدیره و هیأت نظارت است.

۷-۱- هیأت‌مدیره

هیأت‌مدیره از دو عضو تشکیل شده است که توسط دولت فدرال اتریش برای مدت پنج سال منصوب می‌کند. هر دو عضو هیأت‌مدیره مستقل از حرفه‌ی حساب‌رسان هستند. این دو نفر در طول سه سال گذشته نباید در حرفه‌ی حساب‌رسان فعالیت داشته باشند، اما باید دانش حرفه‌ای در زمینه‌ی مرتبط با حرفه مانند حساب‌رسان، حسابداری یا قانون داشته باشند. از این دو نفر، حداقل یکی از آن‌ها باید حسابدار رسمی باشد.

۷-۲- هیأت نظارت

هیأت نظارت متشکل از هفت عضو است که برای مدت پنج سال تعیین می‌شوند. رئیس هیأت نظارت و دو عضو دیگر توسط وزیر امور اقتصاد و دارایی، سه عضو توسط رئیس دولت (نخست‌وزیر) و یک عضو دیگر توسط وزیر علوم و تحقیقات منصوب می‌شوند.

حساب‌رسان نظارت دارد و به موجب ماده ۲۷ آیین‌نامه‌ی قانون «اصلاح حساب‌رسان» این کمیته بر کیفیت، اجرا و ارائه‌ی خدمات حساب‌رسان بر شرکت‌های عمومی و ایجاد فضای رقابتی سالم در این بازار تمرکز دارد. گروه فرعی «نظارت بر بازار» از طریق بررسی شاخص‌های کلیدی مسئولیت این کار را برعهده دارد.

۵- فعالیت‌های اصلی کمیته (CEAOB)

- تسهیل در تبادل اطلاعات از طریق اتخاذ روش‌های نوین بین نهادهای ناظر بر حساب‌رسان در اروپا
- ارائه‌ی مشاوره‌ی تخصصی به کمیسیون اروپا (EC) در مورد به‌کارگیری درست قانون «اصلاح حساب‌رسان»
- کمک به تعادل و کفایت ارزیابی‌های انجام شده

- کمک به به‌کارگیری درست استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسان (ISAs)^{۱۹}
- بهبود سازوکارهای همکاری برای نظارت بر حساب‌رسان شرکت‌های عمومی (PIEs)^{۲۰}
- به‌منظور روشن‌ساختن بیش‌تر موضوع در ادامه توضیحاتی درباره‌ی نهاد ناظر بر حساب‌رسان، در کشور اتریش، ارائه می‌شود.

۶- نهاد ناظر بر حساب‌رسان در کشور اتریش (AOBA)^{۲۱}

این نهاد سازمانی تازه‌تأسیس زیر نظر

استانداردهای کنترل کیفیت و استانداردهای حسابرسی

- کنترل ادامه‌ی تحصیل حسابرسان قانونی و آموزش آن‌ها

- بررسی و کنترل کیفیت حسابرسان قانونی و مؤسسات حسابرسی بر شرکت‌های غیرعمومی

- بازرسی و بررسی رسیدگی‌های انجام شده توسط مؤسسات حسابرسی و حسابرسی قانونی بر شرکت‌های عمومی

- اعمال مجازات بر مؤسسات حسابرسی و حسابرسان قانونی، در صورت نقض قوانین یا عدم رعایت تعهدات حرفه‌ای مرتبط با حسابرسی

- نظارت بر کیفیت بازار و رقابت سالم در بازار حسابرسی بر شرکت‌های عمومی

۱۲- فعالیت‌های واگذار شده به نهاد حرفه‌ای:

نهاد ناظر اتریش می‌تواند برخی از مسئولیت‌هایش را به جامعه‌ی حسابداران رسمی اتریش و یا به اتاق مشاوران مالیاتی و حسابرسان (CTAA) واگذار کند.

CTAA نماینده‌ی کلیه‌ی اعضای مشاوران مالیاتی و حسابرسان در اتریش است. این نهاد صلاحیت رسمی برای کلیه‌ی مراحل اداری و امتحانات حرفه‌ای را داراست. CTAA مسئولیت‌هایی نیز به‌عنوان دستگاه نظارتی و انضباطی دارد. علاوه بر آن، نظرات حرفه‌ای، استانداردهای حرفه‌ای و رهنمودهای مربوط به حرفه را صادر می‌کند. که مسئولیت‌های

محول شده به آن شامل موارد زیر است:

۱۲-۱- تأیید و ثبت عضویت حسابرسان قانونی و مؤسسات حسابرسی

کلیه‌ی حسابرسان قانونی باید مطابق «اساسنامه‌ی عملکرد حرفه‌ای حسابداران عمومی» با تأیید CTAA، به‌عنوان حسابدار رسمی مجاز شناخته شوند. علاوه بر این،

حسابرسان قانونی و مؤسسات حسابرسی نیز، باید دارای مجوز از AOBA باشند.

۱۲-۲- تدوین استانداردهای مرتبط با حرفه

نهاد تدوین‌کننده‌ی استانداردهای حرفه‌ای CTAA است. البته استانداردهای مذکور پس از تدوین نیازمند تصویب AOBA است.

۱۲-۳- ادامه‌ی تحصیل و آموزش‌های حرفه‌ای

کلیه‌ی حسابرسان قانونی باید از موارد زیر پیروی کنند:

• گذراندن دوره‌های آموزشی مطابق با «اساسنامه‌ی عملکرد حرفه‌ای حسابداران عمومی» و با نظارت CTAA

• گذراندن دوره‌های آموزشی مطابق دستورالعمل AOBA و با نظارت آن

۱۲-۴- کنترل کیفیت

هیچ یک از مسئولیت‌های مربوط به کنترل کیفیت به نهادهای حرفه‌ای مذکور واگذار نشده و این عمل صرفاً توسط کمیته‌ی کنترل کیفیت AOBA انجام می‌گیرد.

۱۲-۴-۱- گواهینامه‌ی کیفیت:

پس از انجام بررسی‌های لازم توسط کمیته‌ی کنترل کیفیت، گواهینامه‌ی کیفیت توسط AOBA و براساس ارزیابی مستقل این نهاد صادر، و در فهرستی تحت نام حسابرسان قانونی رسمی و مؤسسات حسابرسی به اطلاع عموم می‌رسد.

۱۲-۴-۲- سیستم کنترل کیفیت

کلیه‌ی حسابرسان قانونی و مؤسسات حسابرسی مشمول مقررات و دستورالعمل‌های کنترل کیفیت‌اند، که توسط CTAA تنظیم و تحت نظارت AOBA است.

۱۲-۵- سیستم تحقیقاتی و انضباطی اداری

کلیه‌ی حسابرسان قانونی مشمول سیستم تحقیقاتی، انضباطی اداری هستند که توسط CTAA تنظیم و تحت نظارت AOBA است.

۱۳- به‌طور خلاصه می‌توان گفت که نهاد ناظر در اروپا CEAOB است. این نهاد هماهنگی‌های لازم را با نهادهای ناظر در کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا برعهده دارد. در همین راستا برای روشن‌تر شدن موضوع به ساختار و جایگاه نهاد ناظر در کشور اتریش پرداختیم. نام نهاد مذکور AOBA (به زبان آلمانی APAB) بوده که کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی را برعهده دارد و گفته شد که این نهاد عمده وظایف و فعالیت‌های خود را به اتاق مشاوران مالیاتی و حسابرسان کشور اتریش واگذار کرده است. ■

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- Audit Reform - قانون اصلاحات حسابرسی اتحادیه‌ی اروپا از ۱۷ ژوئن ۲۰۱۶
- به مرحله‌ی اجرا در آمد و مقررات جدید حسابرسی را برای شرکت‌های بزرگ تدوین کرد. از آن پس کمیته‌های حسابرسی شرکت‌ها ملزم شدند که به‌صورت دوره‌ای حسابرس خود را تعویض کنند. همچنین تسهیلاتی نیز برای مؤسسات حسابرسی وضع شد که بعد از آن بتوانند خدمات غیرحسابرسی نیز به مشتریان خود ارائه بدهند.
- 2- EGAOB - European Group of Auditors oversight Bodies
- 3- CEAOB - Committee of European Auditing Oversight Bodies
- 4- ESMA - European Securities & Markets Authority
- 5- EBA - European Banking Authority
- 6- EIOPA - European Insurance and Occupational Pensions Authority

منابع:

Organization of the public oversight of the audit Profession 2018 survey

- 7- EC - European Commission
- 8- IAASB - International Auditing and Assurance Standards Board
- 9- IESBA - International Ethics Standards Board for Accountants
- 10- IFIAR - International forum of independent Audit Regulators
- 11- ISAs - International Standards on Auditing
- 12- PIE - Public Interest Entity
- 13- AOBA - Audit Oversight Body of Austria/APAB: Abschlussprüfer-Aufsichtsbehörde
- 14- CTAA - Chamber of Tax Advisors and Auditors/KSW: Kammer der Steuerberater und Wirtschaftsprüfer
- 15- IACPA - Institute of Austrian Certified Public Accountants/IWP: Institute österreichischer Wirtschaftsprüfer
- 16- QCC - Quality Control Commission

www.eaigweb.org
www.ec.europa.eu